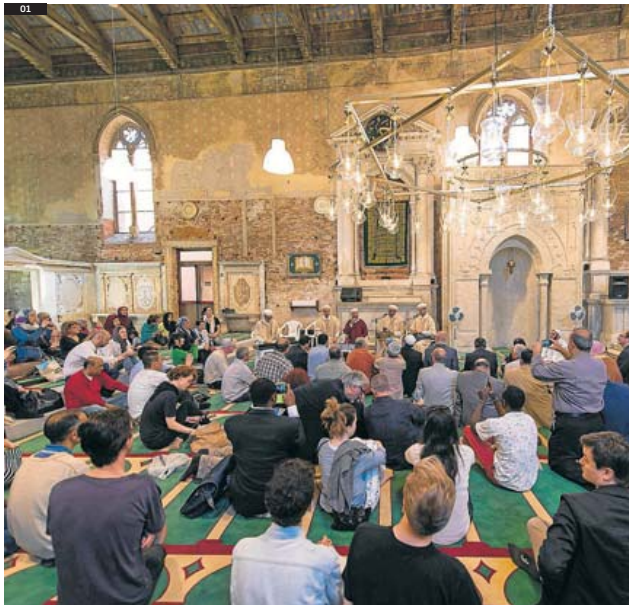

ART

RELIGIÓ, NATURA I MEMÒRIA
01. La mesquita del pavelló islandès, MACIEJ KULCZYŃSKI / EFE 02. *Case 1303*, de l'iraquí Haider Jabbar, HAIDER JABBAR 03. Un àmbit de l'exposició de Joan Jonas, BIENNALE 04. El pavelló del Japó, BIENNALE

ANTONI RIBAS TUR
ENVIAT ESPECIAL A LA
BIENNAL DE VENÈCIA

Quina diferència hi ha entre una instal·lació artística que reproduïx el fil per randa d'una mesquita i un centre de culte islàmic convent? El representant d'Islàndia a la Biennal, l'artista suís Christoph Büchel, ha marcat un gol al Comune venecià i ha convertit el seu pavelló, ubicat a l'antiga església de Santa Maria della Misericordia, en una mesquita, la primera al centre històric de Venècia. Tot i les fructíferes relacions comercials i culturals que es van produir entre Venècia i l'Orient des del segle XIII fins al XV, les autoritats italianes no han permès la construcció de més mesquites amb l'argument que la població musulmana pot resar en un recinte de qualsevol mena, com magatzems i garatges.

Divendres la premsa local afirmava que Büchel és conegut per la seva "provocació política" i parlava de prendre mesures de seguretat severes perquè no s'hi infiltrin radicals i que no hi hagi manifestacions. Mentrestant, després d'un concert, un grup d'homes i dones musulmans es preparaven per pregar aliens al fet que, com que el centre és un projecte artístic, ha d'estar obert al públic. Alguns es feien *selfies*, exultants. Quan el muezzi va cridar a l'oració, entre fotògrafs, periodistes i curiosos, els homes se li van acostar, mentre un altre grup acabava de desplegar un paravent a l'altra banda de la sala darrere el qual s'hi van concentrar un grup de dones. L'únic cridaner era la gentada que els envoltava i que tot era molt nou,

Islàndia 'obre' una mesquita a Venècia

El projecte artístic del suís Christoph Büchel és el primer centre de culte islàmic de la ciutat històrica

fins i tot una màquina llampant de Meca Cola. Després de la lectura corànica en àrab, l'imam va fer el sermó en italià seguint els estatuts de la mesquita.

Büchel ha posat damunt la taula el tema de la islamofòbia en plena campanya electoral per a les eleccions municipals italianes i el seu projecte és el fruit d'haver treballat amb la comunitat musulmana local i la islandesa. De fet, el projecte coincideix amb la campanya per a la construcció de la primera mesquita a Reykjavik. La mesquita veneciana és un lloc de pregària i també de trobada: s'hi faran classes d'àrab i d'italià, entre altres activitats culturals i educatives. Estarà oberta fins que acabi la Biennal, el 22 de novembre. El Comune ha insistit que ha autoritzat una instal·lació artística i no l'obertura d'un temple. Què passarà quan la població musulmana perdi el centre que tindrà durant set mesos?

Abans de la guerra
L'Iraq busca obrir camins d'esperança a través de l'art
El pavelló de l'Iraq reflecteix la cara més dura de la deriva política del país de les últimes dècades, des de les

Degana
Joan Jonas s'emporta el premi al millor pavelló dels Giardini per als EUA

imatges del Bagdad dels anys 60 fins als dibuixos de caps d'homes assassinats per l'Estat Islàmic. La mostra, titulada *Invisible beauty*, vol donar visibilitat als artistes iraquians i cridar l'atenció sobre els problemes humanitaris del país. Hi ha també dibuixos realitzats per refugiats iraquians, seleccionats per Ai Wei Wei.

Retorn a la natura
Els Estats Units, amb Joan Jonas, el millor pavelló dels Giardini
El fil conductor de la mostra que proposa Joan Jonas al pavelló nord-americà, guardonat com el millor dels Giardini, és un conjunt

d'històries tradicionals de Nova Escòcia que acompanyen el públic per una successió fascinant d'espais amb vídeos de *performances*, dibuixos i escultures amb els quals l'artista vol cridar l'atenció sobre la fragilitat de la natura al món actual. Els àmbits de *They come to us without a word* estan dedicats a les abelles, el vent i els arbres, entre d'altres. A més de Jonas, la nord-americana Adrian Piper ha sigut guardonada amb el Lleó d'Or com la millor artista de la mostra central i el jurat ha storgat una menció al cineasta alemany Harun Farocki, desaparegut fa poc.

La diàspora i la memòria
Armènia, Lleó d'Or a la millor participació nacional

El Lleó d'Or a la millor participació nacional va recaure ahir en la República d'Armènia, coincidint amb el centenari del genocidi del poble armeni. *Armenity* inclou obres de setze artistes a la diàspora armènia que han volgut crear una "assemblea transnacional". "El pavelló pren la forma d'un palimpsest amb elements contemporanis en un lloc històric. Representa la tenacitat de la confluència i dels intercanvis transculturals", diu l'acta del jurat.

El pavelló japonès ha sigut un dels més comentats dels Giardini, per la immensa teranyina de llana i claus, suspesa damunt de dues barques, creada per Chiharu Shiota. L'exposició, titulada *The key in the hand*, inclou també un vídeo en què diversos nens parlen del seus primers records. Les claus són per a l'artista un contenidor de memòria i la possibilitat de connectar amb la memòria dels altres.

